

EEN UUR STILTE VOOR TWEE EURO

Zo nu en dan, allez tussen die 'nu' en die 'dan' kunnen wel vele maanden zitten, krijg ik van liefhebbers positieve commentaar over mijn domme verhalen en artikels en dat doet deugd. Als het een dame is dan weet ik dat ze deze goed vond met 'een beetje vulle manieren , dubbelzinnig ...', als het een liefhebber betreft dan is de kans groot dat er één op toer was over 'vroeger', mijn jeugd, zijn jeugd. Is het nu toeval of niet maar een paar dagen geleden zat ik op facebook , allez... te kijken op facebook, sorry, drukte ergens op en ik was plots lid van het seniorennetwerk?

Van dan af zag ik dagelijks vele foto's passeren van dames en heren met pensioen. Mijn kleinzoon zei : "Pépé, ge zit op tinder 60+!" Hij per direct in zijn bed en zonder eten! Neenee, grapje. Maar die dames en heren postten daarbij ook zeer mooie oude zwart-wit foto's van hun en onze jonge tijd. Dat zet de mens aan het denken en werkt een beetje verslavend. Zeker als daar vragen bij staan zoals: "Kent U dat nog?", " Waarvoor werd dit gebruikt?" of "Is dit nog te verkrijgen?". Wat bij mij sterk binnenkwam was een foto van een mooie, echte 'Leuvense stoof', ook 'lange buiskachel' genoemd. Hét onmisbaar gebruiksmiddel in de huishoudens vanaf midden de 18de eeuw... tot de mensen te lui werden om deze nog aan te steken.

Op het gegoten ijzeren gedeelte stond in fiere letters 'Fondrerie National de Belgique'. Nu is de smartphone het belangrijkste hebbeding... als deze niet werkt, ligt alles stil in huis! Mijn oma die naast de steenbakkerij van Zevegem woonde, had zo een juweeltje in huis. Zo één met veel chrome en bloemenmotieven in email, een harnas voor de pot, glazen potjes onder de poten, de tweedeursoven was verstelbaar in afstand tot de pot ... Ik kon ze lang met bewondering bekijken want aankomen mochten we niet, ook niet in de zomer! Voor die tijd één van de beste uitvindingen ten behoeve van de werkende mens, denk ik. In de voormiddag stond het bovenblad vol met potten en pannen in een volgorde die alleen zij kende, pure wiskunde en biologie. Af en toe deed ze een schep vette kolen in het geopende gat boven de pot, een wolk van fijn en ander stof steeg op en stonk. Ze koterde eens met koteraar en ze begon te grollen en ronken... de stoof natuurlijk. De potten werden lichtjes verschoven en de stoof deed de rest. Machtig vond ik dat! Om twaalf uur konden we aan tafel; kruisteken maken, ah ja, alles was gaar en klaar. In de appeltijd was er ook soms een verrassing. Uit de oven toverde ze dan 'appels met bruine suiker in de boter'.

Wie van de jeugd kent dat nog of zou dat nog willen? Maar die stoof had, naast warmte, gezelligheid en rust in huis brengen, nog een andere belangrijke functie, vooral 's avonds. In de kerstvakantie mocht ik samen met mijn neef een paar dagen 'blijven slapen'. Opa was er niet meer maar de jongste van negen woonde nog bij oma, meetje Clara. Hij was en is nog een man met veel fantasie en bezat de kunst van het vertellen... iets waar wij steeds

zaten op te wachten. De laatste schop kolen ging in de pot, oma nam haar breiwerk, nonkel nam een licht verschrompelde appel en schilmes en ging naast de stoof zitten. Wij installeerden ons in de canapé, zo één zonder achterkant en met van die dikke ronde zijanten die konden liggen, u weet wel. De pot begon te gloeien en op de muur toverde hij de schaduwen van het beschermharnas, het sein voor een fantastisch verhaal. Buiten het geronk van de Leuvenaar, het zacht getik van de naalden en de stem van nonkel was er alleen stilte, gratis. Nu kost dat handen geld! Het vertelsel ging heel dikwijls over de oorlog, den Duits, het vluchten naar de schuilkelder in de oven van de steenbakkerij, zijn heldendaden en eindigde altijd met een beetje gruwel, 'halloween avant la lettre'. Oma keek boven haar bril en zei: *"Ge moet die mannekes niet bang maken"*, maar dat waren we al. De wc was buiten maar we hielden ons in tot we op de nachtemmer konden. De stoof ging in slaapmodus en wij ook. Nonkel legde een gazet en kaphout klaar voor de aansteek de volgende morgen. Triestig werkje maar niemand klaagde want u kreeg er de hele dag veel voor terug. Het eerste wat we 's morgens deden, was naar de stoof lopen en alle kanten van ons lichaam laten opwarmen. Stel u dat nu eens voor!

Ge ziet wat een foto met een mens kan doen. Juist, de geest triggeren en een warm gevoel geven, zelfs ook zonder de Leuvense stoof. Er was ook een foto van een klas van het eerste studiejaar in 1957. Meteen gewist, want mijn kneukels deden plots pijn. Links zijn hé... Rust roest is al lang niet meer van toepassing want hoeveel mensen kennen het nog of snakken er naar? Onlangs zei iemand mij: *"Ik word zot van al dat lawaai, alle dagen en overal, ik moet er dringend eens tussenuit!"* Duizend euro voor een weekje Spanje en daarna terug naar dezelfde plek; niet de beste oplossing denk ik dan. Eén oplossing: vinkenier of vinkenierster worden, iedere week zoveel uren rust zo u zelf wenst aan twee euro per uur, bloemen en koeken inbegrepen. Iedere maal één uur stilte die alleen doorbroken wordt door het helend gezang van de vinken. Heb ik gelijk of heb ik g.....

We leven in een andere wereld die aan een razend tempo is veranderd. Wij - de vrouwen en mannen van kort voor, tijdens of kort na de oorlog - hebben dit aan de lijve moeten ondervinden en weten als geen ander het verschil. Mensen die snakken naar rust en ontspanning worden via allerlei trucs gelokt naar commerciële middelen die tijdelijk, onnuttig maar vooral duur zijn. De natuurlijke, eenvoudige en bijna niets kostende manieren worden verdrongen of dood gezwegen. Daarom is het zo belangrijk dat we onze hobby kunnen in stand houden en eens terug denken aan vroeger kan daarom een stimulans zijn.

Om af te ronden een gruwelijk verhaal: Dré had een lief en mocht voor de eerste maal op bezoek komen bij haar thuis. Hij werd gekeurd en goedgekeurd als hij zei dat hij aan schoolsparen had gedaan. Pa, ma en de gastjes gingen slapen en de tortelduifjes bleven nog even aan de Leuvense stoof zitten. Ma zei: *"Geen dommigheden zulle"*. Maar ja, de warmte van de stoof, alleen met twee... Van het één kwam het ander, hé dames. En plots kwam pa terug binnen want hij had zijn warme baksteen in de oven vergeten. Pijnlijk

gevolg: Dré springt recht en komt met ... tegen de stoof terecht... aie!! Dré ging verder door het leven met 'Fondrerie Nat'. Komt niet van mij, 't is van horen zeggen!!

Lucien van Gent